

DOKUMENTARNI FILM I VIDEOKLIPovi U METODIČKOJ PRAKSI LIKOVNE UMJETNOSTI

Lana Skender, dipl. povjesničarka umjetnosti i muzeologinja

Škola za tekstil, dizajn i primijenjene umjetnosti, Osijek

Ana Petrović, mag. educ. art.

Osnovna škola Josipa Kozarca, Semeljci

Margareta Turkalj Podmanicki, dipl. povjesničarka umjetnosti

Umjetnička akademija u Osijeku

Sažetak: Obrazovni dokumentarni filmovi i videoklipovi korisni su u nastavi likovne umjetnosti zbog mogućnosti upoznavanja umjetničkog djela iz svih kutova i konteksta. Dostupne su tri kategorije dokumentarnih sadržaja (filmovi za popularizaciju umjetnosti, nastavni filmovi, videoklipovi) od kojih nisu svi jednako dobro primjenjivi u nastavnom procesu. Pri odabiru materijala treba se voditi kriterijima selekcije i jasno strukturirati nastavni sat u kojem će se film koristiti kao nastavni alat i nadopuna drugim metodama. Analizirali smo koliko je film kao medij potreban u podučavanju likovne umjetnosti te koji filmovi mogu postati sastavni dio nastavnog procesa likovne umjetnosti.

Ključne riječi: dokumentarni film, likovna umjetnost, nastavni alat, nastavni filmovi, videoklipovi.

Uvod

Umjetničko djelo nema određeno trajanje kao glazbena kompozicija. Traje onoliko koliko smo ga sposobni promatrati, zbog čega se kao glavna metodička strategija provodi odgoj pažnje, kojim se pojedinac uči da se bezuvjetno preda izazovu umjetničkog djela. Umjetničko djelo metafora je svijeta i uvijek treba tražiti analogije između prirodnih, kozmičkih, društvenih pojava i forme te otkrivati skrivene odnose i unutarnju ideju djela. Učenje likovne umjetnosti u srednjoj školi temelji se primarno na vizualnom opažanju, koje zahtijeva razvoj specifičnih nastavnih metoda neprovedivih u drugim predmetima. Ponekad ipak možemo kvalitetno i učinkovito primijeniti neke univerzalne metode, posebno audio-vizualne medije, od kojih se najviše koriste različiti dokumentarni sadržaji. Dok ima puno takvih sadržaja o likovnoj kulturi, postoji ih malo za područje likovne umjetnosti, što ustvari potvrđuje postojanje širokog područja za istraživanje i razvoj (Huzjak, 2010). Ono što medij dokumentarnog filma može donijeti u nastavni proces jest mogućnost

sagledavanja umjetničkih djela u puno prisnijem pristupu na autentičnim lokacijama, što je izrazito korisno za skulpturu i arhitekturu (Donahue i dr., 2008). U sljedećem poglavlju bavit ćemo se pitanjem koliko je film kao medij potreban u podučavanju likovne umjetnosti te koji dokumentarni filmovi mogu postati sastavni dio nastavnog procesa likovne umjetnosti.

Obrazovni dokumentarni filmovi

Obrazovni dokumentarni filmovi pripadaju grupi audio-vizualnih medija koji zbog angažiranja dvaju osjetila potiču kvalitetniju komunikaciju i bolje razumijevanje teme. Prvo su našli primjenu u sferama sociologije, i to oko kontroverznih pitanja u društvu, a zatim u povijesti, radi boljeg upoznavanja s društvenim okolnostima vremena o kojem se govori. UNESCO je 1948. godine, dok je film bio rijetka tehnologija, proveo istraživanje u svijetu o upotrebi filma u nastavi (Peers, 2002), a već 1958. godine naglašena je važnost produkcije filma kao medija za poučavanje umjetnosti. Glavni je problem što film često nije objektivan izvor informacija jer je već napravljen iz određene perspektive, a samo pasivno promatranje moglo bi zakinuti razvoj kreativnosti koja je nužna u likovnom odgoju. Od tada se razvilo nekoliko kategorija obrazovnih dokumentarnih filmova koje su manje ili više upotrebljive u nastavnom procesu.

Filmovi za popularizaciju umjetnosti

Cilj im je objasniti određene umjetničke pojave u sociološkom i antropološkom kontekstu te ih približiti širokim masama. Trenutno dostupne dokumentarne filmove koji populariziraju umjetnost možemo svesti na dvije skupine.

Dokumentarni serijali s odlikama filmskog eseja

Objedinjuju različita umjetnička djela ili čak epohe, kako bi istaknuli ideju koja je vodila umjetnike. Pojam se odnosi na filmove bliske filmskom eseju jer je cijeli dokumentarni film rađen poput autorskog članka, iz perspektive isključivo jednog autora. Ponekad se unutar njih mogu naći razna interesantna istraživanja, poput istraživanja psihologa koji objašnjavaju umjetnost, pronalazaka određenih umjetničkih djela i originalnih lokacija koje su snimane *in situ* posvuda u svijetu, a ponekad i s povijesnim rekonstrukcijama samih djela ili razdoblja u kojima su nastali. Sve to puno bolje približava problematiku umjetničkih djela učenicima nego sama fotografija nekoliko djela. Mogu se pronaći filmovi koji povezuju nekoliko umjetničkih epoha, kod kojih treba pripaziti da su učenici prethodno upoznati s

umjetničkim epohama koje će biti spominjane, kako se ne bi našli zbunjenima i bili pretrpani novim informacijama koje nisu u stanju zapamtiti u tako kratkom roku. Značajni filmovi ove kategorije nastali su u produkciji televizijskih kuća BBC i Channel 4.

This is Civilization, serijal od četiri nastavaka, redatelj, narator i voditelj: Matthew Collings, produkcija: Channel 4, godina produkcije: 2007., trajanje svake epizode: prosječno 60 minuta

Govori o silama koje su oblikovale umjetnost određenih razdoblja, koliko je civilizacija utjecala na njihov nastanak te koliko su ta djela utjecala na istu civilizaciju, dovodeći ju u kontekst današnje civilizacije.

How Art made the World, serijal od pet nastavaka, redatelji i produkcija: BBC, godina produkcije: 2005., trajanje svake epizode: prosječno 58 minuta

Izrazito intrigantan i zanimljiv dokumentarni film koji se fokusira na umjetnost i njezinu vezu s društvenim aspektom.

This is Modern Art, serijal od šest nastavaka, napisao: Matthew Collings, produkcija: Oxford Television Company Production za Channel 4, godina produkcije: 1999., trajanje svake epizode: prosječno 50 minuta

Dokumentarni serijal koji se bavi nastankom moderne umjetnosti i njezinim razvojem do kraja 20. Stoljeća.

The Shock of the New, serijal od osam nastavaka, napisao: Robert Hughes, produkcija: BBC, godina produkcije: 1982., prosječno trajanje svake epizode: 60 minuta

Kroz osam nastavaka ovaj dokumentarni serijal objašnjava modernu umjetnost kroz ideje i teme umjetničkih djela tog vremena.

Dokumentarni serijali s fokusom na jednom umjetničkom razdoblju / umjetničkom djelu

Ovakvi serijali pružaju raznovrsniji uvid u specifičnu problematiku umjetničkog djela ili razdoblja, pa sigurno rezultiraju boljim shvaćanjem. Problematično je potrošiti više od jednog školskog sata na jedno umjetničko djelo, pa ovisi o procjeni nastavnika koliko je takav dokumentarac potreban. Mogao bi se pokazati učinkovitim ukoliko učenici ne pokazuju dovoljno interesa za određeno područje, ali ako dokumentarni film nije dovoljno kvalitetan, zanimljiv i prilagođen predznanju, može postići potpuno suprotan učinak. Ponovno bismo izdvojili produkciju BBC-a, iako serijali traju 60 minuta, te produkciju Microcinema i art21(www.pbs.org) s kratkim serijalima.

Schama's the Power of Art, serijal od osam nastavaka, napisao: Simon Schama, produkcija: BBC, godina produkcije: 2006., trajanje svake epizode: prosječno 59 minuta

Seriya dokumentarnih filmova koja je posvećena životu i djelu pojedinih likovnih umjetnika.

Great Artists, serijal od četrnaest nastavaka, redatelj: Andrew Hutton, produkcija: Microcinema, godina produkcije: 2005, trajanje svake epizode: 23 minute

Kratka forma ovih dokumentarnih filmova čini ih izuzetno pogodnima za nastavu. Unutar tog kratkog vremena opisana su djela najvažnijih slikara, kipara i grafičara u povijesti umjetnosti.

Art in the Twenty-First Century, pet sezona od po četiri nastavka, produkcija: art21, godina produkcije: 2001.-2009., prosječno trajanje svakog nastavka: 54 minute

Ova serija dokumentarnih filmova jedna je od rijetkih koje se bave isključivo suvremenom umjetnošću. Svaki nastavak ima svoj konceptualni naslov poput *Identity*, *Time* ili *Humor*, a pod njima je objedinjeno po pet različitih suvremenih umjetnika čiji se rad uklapa u koncept naslova.

Genius of Photography, serijal od šest nastavaka, redatelj: Tim Kirby, produkcija: BBC, godina produkcije: 2007., prosječno trajanje svakog nastavka: 60 minuta

Dokumentarni serijal koji se bavi medijem umjetničke fotografije od samih njezinih početaka, tj. od izuma fotografije do suvremene umjetničke fotografije.

Private Life of a Masterpiece, serija od dvadeset tri epizode, napisao: Russell Davies, produkcija: BBC, godina produkcije: 2003., prosječno trajanje svake epizode: 50 minuta

U jednoj seriji detaljno se opisuje i tumači jedno umjetničko djelo.

Nastavni filmovi

Filmovi koji su pripremani samo za nastavu nude metodički strukturiran sadržaj pročišćen od nebitnih informacija i sniman izravno na originalu prema uputama stručnjaka. Neopterećeni su dramatizacijom i skupom produkcijom jer nemaju glumaca ni troškova scenografije i prilagođeni su nastavnom procesu na spoznajnoj i izvedbenoj razini. Jedini subjekt u takvom filmu jesu umjetnička djela, koja se grafički seciraju i nadopunjuju animacijama. Izvori za takve filmove specijalizirani su stručnjaci ili institucije koje se bave čuvanjem i prezentiranjem umjetničke građe, pa se spoznaje temelje na povijesnim saznanjima, ali i suvremenim metodama i istraživanjima. Takvi su nastavni materijali rijetki i često su na stranom jeziku, ali su zbog reduciranog govora i inzistiranja na dominaciji vizualnog shvaćanja problema upotrebljivi u učionici. Njihova dužina nikada nije iznad 30 minuta jer pretpostavljaju i raspravu ili drugi oblik aktivnosti. Izdvojila bih francusku stranicu CED (www.canal-educatif.fr) koja nudi nekoliko dokumentarnih filmova za nastavu

napravljenih u suradnji s muzejima i stručnjacima koji o određenoj umjetnici brinu. Izvrsno su metodički raščlanjeni na poglavlja koja se mogu gledati izdvojeno, postavljena kao problem koji usmjerava pažnju na elemente ključne za shvaćanje umjetničkog djela. Objašnjavajući jedno umjetničko djelo s različitih aspekata, povijesni razvoj predstavljaju jednostavnim animiranim kronologijama koje uzročno-posljedičnom slijedu daju vizualni karakter. Prikazuje se moguća inspiracija za ideju umjetničkog djela, kao i različita djela i osobe koje su utjecale na umjetnika, čime se nudi uvid u različite umjetničke grane tog vremena (književnost, glazba). Shvaćanje podupire komparacija s drugim umjetničkim djelima jer se pruža uvid u karakteristike oblikovanja i komponiranja određenog vremena. Poseban je interes usmjeren na prepoznavanje individualnih karakteristika izraza koje umjetnika izdižu iznad stila i daju mu univerzalnu vrijednost. Filmovi koje nude navedeni su u nastavku.

Eugène Delacroix, Liberty Leading the People, Accidental Icon?
(26 min)

Bavi se problemom pogrešnog tumačenja poznate slike koja zbog toga postaje simbol francuske republike, a zapravo prikazuje ružnu stranu demokracije. Zaključci se izvode iz detaljne ikonološke analize sadržaja, koja proizlazi iz političkih i individualnih uvjerenja, a oblikovana je pod kreativnim utjecajem Theodora Gericaulta.

Auguste Rodin, The Gates of Hell, The story of a damned artwork
(26 min)

U ovom je filmu zbog kvalitetnog snimanja na originalu iz svih kutova moguće uočiti karakteristike oblikovanja reljefa i izrastanja mase od plitkog reljefa do visokog prodiranja mase u prostor. Predstavljen je i umjetnički razvoj kiparske ideje kroz brojne crtačke skice i gipsane modele koji svjedoče o razvoju misli. Objašnjen je razvoj ideje od kreativnih utjecaja Ghibertijevih Rajskih vrata i Michelangelova Posljednjeg suda do usporedbi s drugim ikonografijama iste teme. Uspostavlja se analogija s književnim djelom, Danteovom Božanskom komedijom, kroz identifikaciju motiva iz teksta s načinima oblikovanja forme, što je izvrsno za korelaciju jer je to djelo obvezna lektira. Posebno su istaknute individualne karakteristike i likovna razmišljanja umjetnika (samostalnost fragmenta, mijenjanje konteksta, razvijanje karaktera, realizam, ekspresionizam, estetika nedovršenosti) kroz poglavlja koja su ujedno i metodičke odrednice.

Videoklipovi

Alternativa dokumentarnom filmu jesu videoklipovi, koji su dostupni preko stranica za videosadržaje i pogodni su za nastavu zbog kratkog vremena trajanja (3-10 min). U nastavi likovne umjetnosti koriste se radi predočavanja

kako je nešto nastalo, pa se učestalo koriste videomaterijali BBC-a i National Geographica o mogućim načinima izgradnje Stonehengea i piramida. Izuzetno su korisne i digitalne vizualizacije arhitekture (npr. Villa Savoye, Kuća na slapovima) koje rekonstruiraju proces komponiranja prostora i otkrivaju inače nevidljive načine konstrukcije i organiziranja masa. U obrađivanju likovnih tehnika zamjenjuju stvarno iskustvo rada u materijalu i omogućavaju uvid u različite postupke i likovne efekte karakteristične za određenu tehniku. Često se mogu pronaći i kratke snimke skulptura koje prikazuju volumen i masu sa svih strana ili kvalitetno vizualno i auditivno prikazuju izradu, naprimjer, skulpture iz mramora. U takvim sadržajima riječ i tekst potpuno su nebitni, nema jezične barijere jer se klip ne koristi kao sredstvo tumačenja, već samo kao vizualna nadopuna postojećem predavanju. Internet postaje sve više mjesto na kojem se mogu naći materijali koji su prikladni za implementaciju unutar nastavnog procesa. Mrežna stranica Art Babble (www.artbabble.com) specijalizirana je za kratku formu videa iz područja povijesti umjetnosti i suvremene umjetnosti koje je moguće pregledavati, preuzimati, komentirati. Izdvojila bih dokumentarne serijale ustanove National Gallery iz Washingtona o Johannesu Vermeeru „Master of light“, koji provode gledatelja kroz tri poznate autorove slike oslanjajući se na suvremene konzervatorske tehnike istraživanja slike. Zbog jezične barijere izravno u nastavnom procesu iskoristivi su dijelovi „The Music Lesson“ i „Camera Obscura“ jer sadrže detaljne grafičke analize i vizualne rekonstrukcije koje se uz kratko pojašnjenje profesora mogu razumjeti. Stranica Smart History (smarthistory.khanacademy.org) također je specijalizirana za teme iz povijesti umjetnosti, ali ih donosi kroz razgovore stručnjaka koji objašnjavaju određene teorije, pristupe i mišljenja o umjetničkom djelu. Zbog narativnog karaktera i kompleksnosti tema te zahtjevnog govornog engleskog filmovi nisu prilagođeni za izravno korištenje u nastavnom procesu, ali su izvrsni materijali za pripremanje i usavršavanje nastavnika.

Hrvatska metodička praksa

Hrvatska metodička praksa dokumentarnog filma, koja se bavi problemima i temama umjetnosti, usmjerena je više na nastavu likovne kulture koja se provodi u osnovnoj školi. Izleti u problematiku tumačenja umjetničkog djela, bilo formalno ili u kontekstu razdoblja (što je u domeni nastave za srednju školu), vrlo su rijetki i metodički zastarjeli. Najveći je problem uporno inzistiranje na pojavi naratora, koja usporava izmjenu vizualnih slika i odvraća pažnju od objekta ili teme. Takav je način monoton, previše podsjeća na frontalna predavanja u učionici i ne iskorištava medijske mogućnosti filma. Vrijedna su metodička intervencija dokumentarni sadržaji o umjetničkim stilovima „Stilovi, razdoblja, život“ autora Radovana Ivančevića u produkciji

Zagreb filma, jer su kratkog trajanja i usmjereni su na bitne probleme. Ključni su animirani dijelovi koji na duhovit način, vizualno pojednostavljeno, prikazuju glavne karakteristike stila i njihovu uvjetovanost povijesno-društvenim prilikama. Dokumentarni film „Mjera ljepote“ autora Mladena Pejakovića bavi se problemom proporcijanskog odnosa zlatnog reza kroz povijest umjetnosti, analizirajući nastanke formata i njihovu vezu s ikonološkim tumačenjem teme. Iako je narator većinu vremena prisutan u kadru, paralelno se grafički demonstrira na umjetničkim djelima ono što on govori.

Kriteriji za selekciju materijala i priprema za nastavu

Odabir filmskog materijala može biti metodička zamka ako biramo bez kriterija ili s nedovoljno znanja o tome što film prikazuje.

Kriteriji za odabir (Berk, 2009):

1. **Kompetencije učenika** izuzetno su važne pri odabiru filma. Nisu svi na jednakoj spoznajnoj razini, pa se moramo prilagoditi većini. Sadržaj filma mora odgovarati njihovom predznanju i služiti za produbljivanje spoznaja, a ne za prvi kontakt s problemom. Verbalno objašnjavanje mora biti na razumljivom jeziku i prilagođeno znanju učenika.
2. **Utjecaj sadržaja** – moramo voditi računa da sadržaj nema štetnih ili netočnih informacija koje će zbuniti i demotivirati učenika u gledanju. Velika količina nebitnih informacija, koje su nepotrebno proširene i dramatizirane, zamara učenikovu pažnju i vodi prema pasivnosti.
3. **Struktura sadržaja** mora biti odgovarajuća zamišljenom scenariju sata odnosno film ne smije biti predugačak niti samom sebi svrha. Trebalo bi birati najkraće moguće sadržaje koji ističu bit i usmjeravaju na ciljeve nastave te su zato najpogodniji nastavni filmovi koji su metodički osmišljeni.

Metodička priprema materijala

Prvo treba dobro razmisliti što želimo postići gledanjem videosadržaja ili filmskog sadržaja jer će, ako nama to nije jasno, učenicima sigurno promaknuti bit. Većina je materijala preduga, što ne znači da su neupotrebljivi, nego ih treba pripremiti za nastavu označavanjem ključnih dijelova koji će se gledati. Obavezno pripremiti upute za gledanje, problemska pitanja o kojima će se kasnije raspravljati i prema potrebi zaustavljati radnju da se usmjeri pažnju na važan problem ili zaključak koji treba zabilježiti.

Dokumentarni sadržaji kao nastavni alat

Postoji nekoliko problema koji se pojavljuju pri korištenju dostupnih dokumentarnih filmova. Nažalost, postoje dokumentarne emisije u kojima se govori o jednom sadržaju, a slika pokazuje nešto sasvim drugo. To dekoncentrira učenika jer slika odvrća pozornost od onoga o čemu se govori umjesto da obogaćuje govorni izraz (Bognar i Matijević, 2002). Rezultat prikazivanja takvog dokumentarnog filma jesu dekoncentrirani učenici, naracijom onemogućeni da zapamte sadržaj. Većina dokumentarnih filmova zapravo traje dulje od jednog školskog sata što ih čini neprikladnima za nastavu. S druge strane, postoji puno kvalitetnih dokumentarnih emisija iz kojih se mogu uzeti određeni dijelovi jer mnogi od njih prikazuju umjetnička djela *in situ*, na njihovim originalnim lokacijama, što je izuzetno korisno za umjetnička djela koja obuhvaćaju tri dimenzije, poput kiparstva, arhitekture i instalacija. Ne treba zaboraviti da su i slike objekti koji imaju svoju veličinu, dio su prostora u kojemu se nalaze, a ne isključivo dvodimenzionalni medij. Učenje umjetnosti zahtijeva promatranje i promišljanje analiziranih elemenata (Donahue i dr., 2008), pa se teze iz filma svakako moraju raspraviti, zbog čega on nije primjeren kao jedini izvor, već se koristi kao nadopuna drugim metodama. Prednosti su dokumentarnih filmskih sadržaja to što privlače i vizualno usmjeravaju pažnju učenika, a osim što produbljuju znanje o predmetu učenja, poboljšavaju i razumijevanje zbog stvaranja vizualnih slika (Deljac i dr., 2010).

Zaključak

Temeljna je zadaća metodičara umjetnosti odgajati pažnju potrebnu da se rekonstruira i pročita umjetničko djelo te kod pojedinca razvijati opazajne kategorije kojima će se on nesvjesno voditi u promatranju tijekom čitavog života. Odgoj pažnje počinje osvješćivanjem doslovnog opažaja pred djelom jer svijet predmeta i poznatih stvari zamjenjuje svijetom odnosa i čulnih kategorija kojima se vodi umjetnik u stvaranju umjetničkog djela (Damjanov, 1991). Proces spoznaje teži otkrivanju cjelovitosti umjetničkog djela, nedjeljivoj povezanosti svih dijelova, unutarnjim zakonitostima iz kojih izrasta forma i kao takva postaje nositelj sadržaja. Za tako dubok doživljaj umjetničkog djela na afektivnoj i kognitivnoj razini potreban je intiman, neposredan odnos s umjetničkim djelom koji se razvija metodama specifičnim za predmete umjetničkog područja. Dokumentarni film može pomoći da vizualno osjetimo teksturu (iako ju ne možemo taktilno spoznati), da spoznamo materijalnu pojavnost boje i slikarski potez kao gradivnu jedinicu, da pratimo paradigmatske promjene svjetlosti na skulpturi. Može pomoći i u zadržavanju

pažnje jer kamera vodi pogled, ali ne može kvalitetno ostvariti ključni dio nastavnog procesa, a to je interakcija sudionika koji svojim opažanjima i zaključcima otkrivaju preobrazbe. Pogled prema djelu i stav prema njemu nužno su unaprijed određeni stavovima i idejama tvorca filma, što uskraćuje mogućnost individualnog otkrivanja i spoznavanja djela. Ipak, dokumentarni filmovi i videoklipovi izuzetno su korisni u nastavi likovne umjetnosti kao nastavni alat jer zamjenjuju neposredno iskustvo doživljaja umjetničkog djela u stvarnosti, omogućavaju sagledavanje iz svih kutova i doživljaj proporcijских odnosa. Rješavaju problem neadekvatnog tumačenja tehničkih postupaka nastanka djela i mogu stvoriti iluziju kretanja određenom građevinom. Ako su metodički artikulirani, mogu biti podloga za razmatranje različitih teza i izvođenje različitih aktivnosti koje vode prema razumijevanju likovne problematike. Naravno, biranje materijala bez ikakvih kriterija ili po kriteriju senzacije ne vodi kvalitetnom sadržaju, već otvara vrata dosadi, neshvaćenosti i gledanju koje je samo sebi svrha. Jedini je lijek jasno artikuliranje nastavnog sata prema unaprijed određenim ciljevima u kojem će dokumentarni film biti samo jedna od metoda, tj. nadopuna ostalim metodama i aktivnostima.

Literatura:

1. Berk R., (2009) *Multimedia Teaching With Video Clips*, TV, Movies, You Tube and mtvU in the College Classroom, *International Journal of Tehnology in Teaching and Learning* 5(1), 1-2.
2. Bognar L./ Matijević M., (2002), *Didaktika*, Zagreb , Školska knjiga.
3. Damjanov J., (1991.), *Vizualni jezik i likovna umjetnost*, Zagreb, Školska knjiga.
4. Deljac S./ Jovišić G./Mladenović V., (2010), *Upotreba apleta, filmova i simulacija u nastavi- multimedija u nastavi*., Webinar- virtualni okrugli stolovi (moderator: Ivana Turčić Prstačić), www.aquilonis.hr.
5. Donahue-Wallace K/ La Follette L./Pappas A., (2008) *Teaching Art History with New Technologies: Reflections and Case Studies* , Cambridge Scholars Publishing, Newcastle.
6. Huzjak M., (2010) *Obrazovanje na distancu i e- učenje u likovnoj kulturi*, *Metodika* 20, Vol. 11, br. 1., str. 8-22.
7. Peers C., (2002) *Tracing an Approach to Art Teaching: A Historical Study of an Art Education Documentary Film*, *Studies in Art Education*, Vol. 43, No. 3, pp. 264-277, National Art Education Association, <http://www.jstor.org/stable/1321089>.

Internetske stranice:

Art21, www.pbs.org
Canal Educatif CED, www.canal-educatif.fr
Art Babble, www.artbabble.com
Smart History, smarthistory.khanacademy.org

Documentaries and Video Clips in Teaching Art History

Summary: The use of educational documentaries and video clips in teaching Art History can be very useful in studying works of art from different angles and different points of view. There are 3 categories of documentaries that can be used as didactical tools (those that popularize art, films used as teaching tools, and video clips) but not all of them are applicable in the teaching process. Firstly, the choice of documentary mediums has to be governed by certain selection criteria. Secondly, the lesson itself has to be clearly and theoretically structured, so that the film could be used as a supplement to other teaching tools. In this article, the use of film as a teaching tool in Art History class is analysed.

Key words: art history, documentary, teaching films, teaching tool, video clips.

Dokumentarfilme und Videoclips in der methodischen Praxis des Unterrichtsfachs Bildende Kunst

Zusammenfassung: Pädagogische Dokumentarfilme und Videoclips sind im Unterrichtsfach Bildende Kunst nützlich, weil sie die Möglichkeit bieten, ein Kunstwerk aus allen Blickwinkeln und Kontexten kennenzulernen. Es stehen drei Kategorien von dokumentarischen Inhalten zur Verfügung (Filme für die Popularisierung der Kunst, Lehrfilme, Videoclips), von denen nicht alle gleichermaßen gut im Unterricht anwendbar sind. Bei der Auswahl des Materials sollten die Auswahlkriterien eingehalten werden, und auch die Unterrichtsstunde, in der der Film als Lehrmittel und als eine Ergänzung zu anderen Methoden verwendet wird, sollte klar strukturiert sein. Wir haben analysiert, inwiefern der Film als ein Medium im Unterrichtsfach Bildende Kunst benötigt wird und welche Filme ein integraler Bestandteil des Unterrichtsfachs Bildende Kunst werden können.

Schlüsselbegriffe: Dokumentarfilm, Bildende Kunst, Lehrmittel, Lehrfilme, Videoclips.